

Nro. 32.

A' FELS. R. TSASZARNAK ÉS A. KIRÁLYNAK
KEGYELMES ENGEDELMÉBŐL.

*Költ Bétsben Octobernek 19-dik napján 1798-ik
ejztendőben.*

Német Ország.

*A' Raftadi Congressuson lévő Frantzia Köve-
tség' 3-dik Oktoberi Feleletének Magyar Értelme
ez: — „*

„Nem eshetett az meg, hogy a' Birodalmi De-
putatzió, Német országnak valóságos javára, és
arra, a' mi néki igazán leg meg kívántatóbb do-
log, a' Frantzia országgal való békelességre, vízfza
ne térítettjön. A' *Rénus* pal partja felől fekvő
tartományoknak tökéletes által-engedtetődések után
az abban való meg-egyezés, hogy *Ehrenbreitslein*'
vára széljel rontattásék, és a' meg-erősítettve lé-
vő *Péter*'-szigete is Frantzia országnak adattásék,
bizonyoson egy nagy lépés erre az oly kívánatos

tzélra: és miennél hasznosabb a' Birodalomnak ezen elő felé való lépése az alkudozásban, annál tanatosabb annak hasznára való fordítottása, azért, hogy azon idő-halogatás' (temporizálás') Systemájának vizsgál-térése, a' melynek következései mostanában oly igen veszedelmések lennének, megelőztetődhesék. El-jött a' szempillantás, a' háboru és békelesség között való költsönös valófztásra; és egy oly állapotnak, a' mely mind a' két Nemzetekre nézve, noha különböző tekintetben, igen farsztó környülállás; meg-szüntetésére. Régen meg is szünt volna ez az állapot már, ha jobban gondolóra vétettetett volna, hogy az ember, a' békelesség' félbeszakasztása által, a' Frantzia principiumok' mi-némü bé-folyásoknak tenné-ki magát. A' népeknek itéletek szerént (mint-hogy kiváltképpen egy szabad népet illet egy ily bizonyosság-tételnek ki-mondása), a' Bé-töltetű Directorium a' folyó alkudozásokban mind szüntelen olyan alá-botsatkozó és mértékletes caractert mutatott-ki, a' melyet az ember, a' gyözedelmeskedő Hatalmások által tett Kötéseknek Historiájokban, példa-nélkül-valónak nevezhet. Ezen emberiséghez vonzó szeretetből folyó maga' viseletét, tovább is folytatni akarja a' Directorium. Ő a' maga békelességes hajlandóságának, egy utolsó és igen nagy bizonyosságát akarja mutatni a' Birodalomhoz, a' midön ötet, *Kehl* és *Cassel*' vidékeinek oly igen kívánt vizsgál-ádása felől bizonyossá téfzi, és ezt egy olyan idő-pontban tselekeszi, a' - mikor egy mulandó szerentsétlenség tsak arra szolgálhatott alkalmatosságot, hogy a' Nemzeti-erő és hathatóság, száz-annyivá tétetődjön, de a' melyek mindazáltal tsak a' régi és meg-engesztelődhetetlen ellenségek ellen mutattanak-meg. —

„Melyre nézve, egy már tsak magában vétetteve is ily fontos engedés által, mint-hogy az, a' Respublikai hodoltatásoknak egy betesebb része, és az éppen most elő-adatott környülállások között igen meg-jegyzésre méltó, ezenel minden nehéz-

szégeknek el-törlődni, 's-minden ellent-állásnak el-hárítottani, szükséges lészen. —

„Az Alá-irtak, az alkudozásoknak jelen való állapotját, azt, a' mi már véghez vitetett, a' mi még hátra vagyon, a' mit még meg-magyarázni vagy rektifikálni szükséges, végezetre, a' mit nékiek még, vagy meg-engedni; vagy a' mitől nékiek valaha el-állani lehetetlen, ért gondolkodással meg-föntölták. A' jelen lévő Jelentés már most arra vagyon határoztatva, hogy ezen dolgoknak bizonyos resultátumai elő-hozattasának, és, a' melyekre nézve semmi reménség nem lehet, hogy további változásokat izenvedhesenek. Az ujj áldozat-tétel, a' melyre a' Frantzia Országló-szék a' békelességért reá áll, a' következendő Czikkelyekben való meg-egyezésnek betses-vólta légyen, a' mely meg-egyezést az Alá-irtak, az emberiség jávára nézve ohalytják, és a' Német Deputétziótól, melynek tanátskozásainn ez fundalódik, el-várják. Szükség felett való meg-jegyzésnek tartalik az, hogy az ezen Jelentésben ujjanton említettendő Czikkelyek, mint-hogy azok már ennelötte többire meg-felytettettek; ujj meg-föntöltatásnak többé alája nem vettethetnek, a' nélkül, hogy egy ilyen lépés azt a' titkos tzélt ne nyilatkoztatná-ki, hogy a' Békelességnek meg-kötése távoz-tatódjön:

1) *Czik.* Mint-hogy a' *Rénus* vize' folyásának és szigetjeinek meg-határozása (*delineatziója*) és a' rajla való hajókázás-béli szabadság, az ez után következő alkudozásoknak, ellene-mondhatatlanul, egyik leg-fontosabb részét fogják tenni: erre-való nézt az Alá-irtak, magokat ezen tekintetben, előbb-izör a' magok 14-dik Flóreáli és 4-dik Messidori, az után pedig az ezen két elsőket meg-magyarázó 15-ös Thermidori, Ki-nyilatkoztatásfaikban, világosán ki-magyarázni igyekeztek. A' Birodalmi Deputatziótól hozzájuk küldetett Jelentésnek ujjanton való figyelmetes meg-olvasásakor azonban ugy tették nékiek, hogy jó lenne meg-világosítani, és

változhatatlan módon meg-határozni, azt, a' mi az ő, ezen fontos dologról tett ki-nyilatkoztatásokban, kétséges, vagy bizonytalan lehet. —

„Az Alá-irtak, a' Deputatíóitól a' viznek két-felé való osztattatására javasoltatott két eszközök közzül, a' *Thalweget* (a' hajók'-útját) fogadták-el: mely iránt a' Deputatzió is a' maga 23-dik Thermidori Jelentése által, egyet-értett. Hanem, kétség-kivül azért, hogy ezen egyet-értélt nem eléggé fontolta volt meg, ellent-mondó hozzá-adásokat bocsátott utánna, olyanokat, a' melyek a' fel-téte-tett principiumot semmivé tennék, és a' a' melyeknek el-fogadásokra, az Alá-irtak soha kélszéget nem mutattanak, 's nem is mutathattak, mint-hogy ők örökké meg-maradtnak azon 2-dik Thermidori Ki-nyilatkoztatások mellett, a' mely által ez a' principium, meg-erősített volt. Ők e'-mellett már most a' leg állhatatosabb módra meg-maradnak, meg-határozva ki-jelentvén: hogy a' *Thalweg* nevezett alatt, a' tulajdon-képpen-való *Rénus* fő-és-hajózó folyámatjának közepe, értődjön; hogy ottan, a' hól ez a' viz más nevet is veszen, azon ága által határozottatásék-meg a' *Thalweg*, a' mely továbbá is meg-tartja a' *Rénus* nevezetet; 's-hogy a' Frantzia Országló-fzék soha reá nem fog arra állani, hogy a' Német Birodalom, vagy annak valamely Rendje, az éppen most meg-határozottatott *Thalwegnek* bal oldala felöll, valamely just vagy tulajdont, meg-tarthafson. Minden ezen határ-lineá val ellenkező más linea, a' *Rénus*' vize által formaltató principiummal, mind két Státusokra nézve, nyilvánóságoson fenn nem állható.

„A' mi a' szigeteket illeti, reá állott a' Deputatzió mindenre, a' mit a' Frantzia Respublika telyes hatalmu Ministerei ezek iránt projektáltak: hanem, a' midön, a' *Péter* szigetének tökéletes által-engedésére való minden tekintet nélkül, azt meg-engedte a' Deputatzió, hogy a' mely szigetek eddig a' *Thalweg*' jobb oldala felöll Frantzia országnak birtokában voltak, azok ennek utánna is övéi maradjak.

nak, ugyan akkor azokra a' szigetekre nézve is, a' melyek eddig a' *Thalwég'* balja felöll Német birtokok vóltak, hasonló fel-tételt kívánt. Az alá-irtak ellenben, a' magok 1-ső Thermidori Ki-nyilatkoztatásoknak 2-dik Czikkelyére citálván, forma szerént meg-tagadják a' Birodalmi Deputatziótól ezt a' *Thalwég'* balja felöll lévő Német szigeteket ille-tő hasonló fel-tételt, azért, hogy ök ez által sem-mivé tennék azokat a' hafznokat, a' melyeket a' Rénus bal partjának által endedése nékiek ígér, és azért is, hogy *Cassel'* és *Kehl'* vidékjeinek vízfza-engedése elegendő képpen meg-fordítja a' Német Birodalomnak azt, a' mit Frantzia or-fszág, a' *Thalweg'* balja felöll lévő Német szigetek-nek meg-tartása által nyert. —

„Hogy továbbá már most a' Rénusi hajózást illető pontokra le-száljon az ember, azon dolgok-nak, a' melyek a' két Fél' eddig való jelentéseik-ben elő-fordultanak, szorofs öfzfze-hasonlittatások-ból nyilvánóságos, hogy holmi apróságot ki-vévén, a' fontosabbakra nézve egészízen tökelletségre ment légyen az egyezés, t. i. azokra a' projectomokra nézve, a' melyek a' Frantzia Követségnek, 14-dik Floreáli, 4-dik Messidori, 1-ső Thermidori, és a' Birodalmi Deputatziónak 28-dik Floreáli, 20-dik Messidori, és 23-dik Thermidori jelentéseikben elő fordúltanak. Tsak ugyan meg-jegyeznek a' Frantzia Követek még is, valami kitsinyebb ne-hézségek között két vagy három fontosabbakat, a' melyeknek siető meg-felytödések szükséges lé-zen. —

„Az első ezen nehézségek közzül, magát a' hajozás-béli szabadságot illeti; ezen tekintetben meg-ujjítják az Alá-irtak, azt, hogy a' Rénusi ha-józás, a' Frantzia és Német Nemzetre nézve töké-letesen szabad légyen: hanem abban a' széles ki-terjedésben, a' mint a' Birodalmi Deputatzió ve-hetné ezt a' principiumot, nem egyezhet-meg a' Respublika. —

„A' második nehézség abban a' fel-tételben áll, a' mely szerint azt kívánta a' Deputatzió, hogy ahhoz a' Czikkelyhez, a' melyben a' hajókat vontató marhák' útjáról emlékezett a' Frantzia Követség, ragasztódjának hozzá ezen szavak: *A' szükséghez és lehetőséghez képpes.* Az Alá-irtak, nem magyarázhatják-meg magoknak ezt a' ragasztékot; ők azt el nem fogadhatják; az, ha nem veszedelmes is, leg alább haszon nélkül való, és arra a' végre tsinálódott; hogy jöendőben, ki-fogásokra szolgáljon, és a' Czikkelynek végre-halytatódását el-fatsarja, vagy ellene álljon. Azt is kívánta továbbá a' Deputatzió, hogy a' mondott vontató útnak, fenn tartására meg-kivántató materiálék, a' melyeknek dolgában a' Rénus' bal partján bővség, a' jobb partján pedig fogyatkozás vagy on, illendő áron onnét ide által szállított-hassanak; ezt a' könnyeséget meg-engedheti a' Frantzia Követség: de úgy, hogy a' Respublika' rendelései szerint essék-meg.

(*A' többi máfyszor következik.*)

Az alatt, hogy *Rastadban Kélnék* visszadat-tatása és az ő erősegeinek széljel való hányatódá-sa felett így folynak az alkudozások, mint hallat-ik, a' Frantziák az alatt, ott ujjanton készittik a' sántzokat, hordják oda az ágyukat, és szaporit-ják a' benne lévő örző sereget.

P r u s s i a.

Berlinből, Sept. 28-dikann: —

„Itt néhány napoktól fogva, erősen foly a' Kabinétban a' munka. Gen. *Geusau*, *Wéselhez* mégyen, és ujj rendeléseket vílzen magával a' *Demarcations-Linea* iránt. Hallatik, hogy Gróf *Schulenbürg*, mint rend-kivül-való Követ, Pétersburgba mégyen.

Az Oskolák' állapotjára nézve ilyen Rende-lés érkezett-le közelébbrol a' Királytól, *Mafzow* Státus-Ministherhez: — „

„Nem lehet, hogy eszedbe ne vetted volna hogy én az Oskolák' állapotját minden Státusaimban, úgy nézem, mint egy olyan tárgyat, a' mely minden figyelmetlenséget és gondoskodást érdemel tőlem. A' tanítás és nevelés formálják az embert és ez mind kettő, leg alább a' regulák szerezte, az Oskolákra biztatott, melyre nézve ezeknek a' Státus' javához való befolyása, a' leg fontosabb dolgok közzé tartozik. Ez régen által látott dolog: még is mind ez ideig majd ki-rekelztő módon csak az úgy nevezett *Tudós* Oskolákra fordított az a gondoskodás, a' melyel az ember sokkal inkább a' városi és falusi Oskolákhoz tartozott volna viseltetni, mind az azokban lévő szükölködő jobbágyoknak sokaságára nézve, mind pedig azért is, hogy némely magános igyekezeteket kivévén, ezekre nézve még eddig majd semmi is nem csinálódott. Ideje tehát már végezetre, hogy a' városi és falusi gyermekeknek, tziel szerezte való nevelődések és tanulások iránt, gond legyen. A' meg határozott materiákhoz képest, szükséges Oskola-könyvek, és jó tanítók szerzettsenek, a' kik a' Semináriumokban formálódtak. Az Oskoláknak jelen való állapotjokat meg kell vizsgálni, és az ő reformáltatódásokra szükséges eszközöket, fel kell keresni. Nem kell észre-vétel nélkül maradni annak is, hogy a' mostani úgy nevezett *Tudós* Oskolák közzül sokat, mint-hogy magokban gondolatva is szükség felett valók, és a' tzeállal ellenkező módon alkattatva vagynak, tsupa városi oskolákká formálni, szükséges legyen, &c.

Olosz Ország.

A' *Neapolisi* kikötő-helybe Sept. 20-dikán, egy *Fregát* és két *Linea* hajók eveztenek-bé, a' melyek *Alexandria* mellől jöttek és az *Admirál Nelson*' vezérlése alatt lévő *Anglus* hajós sereghez tartoznak. Maga *Nelson* September 22-dikén érkezett-meg az *Alexandriai* Tenger-öböl-ből

ugyan ezen Neápolisi kikötő - helybe egy Linea hajóval és 1 Fregáttal. Az *Alexandriai* kikötő-helynek frázsálására is feles számú hajót hagyott. — A' *Neápolisi* néptől rendkívül - való örvendezéssel és öröm-kiáltásokkal fogadtatott ez a' Szerentsés Admirál.

Romába Sept. 27-dikéig semmi további ujj tudósítás nem érkezett *Bonaparte* felől, ezen az egyen kívül, hogy Egyiptomba való meg-érkezésekor, *Alexandriában* találta az *Indiai* Fejedelemtől *Tippo-Saibtól* hozzá küldetett Követeket, kiktől ott már régen várattatott.

Romában is *Afsignatákat* készítenek az eddig ki-botsáttatott pápiros pénznek bé-tselelésére.

A' *Toskánai* Nagy és Fő Hertzeg, a' minden féle mértékek' nemeinek meghatározánn való munkára, melyen *Párisban* a' Nemzeti Institutumnak tagjai némely idegen Tudósokkal együtt foglalatoskodnak, minekutánna a' *Frantzia* Directvriumtói meg-hivattatott volna, *Fabroni* Urat, a' Kir. Physicai Museum' Alsó-Directorát küldötte-el *Florenztia*ából *Párisba*.

A' *Liguriai* Respublika' Törvény-hozói meghatározták, hogy *Genuában* is Tudományok' Nemzeti Institutuma álljon-fel, arra a' formára éppen, a' milyen a' *Frantziáké* *Párisban*.

Anglia.

A' mely *Amériikai* szigetekről várattató *Anglus* kereskedő hajós sereget a' *Londoniak*, a' *Brestből* ki-evezett, és (mint közelébb irtuk vólt) *Irlándiának* Déli-Napnyugoti partjához meg-érkezett *Frantzia* hajós seregtől, féltének, ne hogy ennek prédájává légyen, 125 hajókból áll, a' melyek nádméz-zel vagynak terheltetve.

Az az *Anglia* és *Swétzia* között, mint régen irtuk, abból eredett kedvetlenség, hogy *Anglus* tengeri Vezér *Lawford* valami *Swéd* terhes hajókat, az oltalmakra rendeltetve lévő hadi hajókkal együtt

el-fogott, és Angliába vitt vólt, már véget ért, az által, hogy az Angliai Országgló-szék azon hajókat szabadon botsátotta, oly egyezés mellett, hogy mind ezekenn a' *Swéd* hajókonn talált tereh-portékáknak az árrát meg-fizeti. Mind ezek a' hajók, hajó-készítéshez szükséges matériálékkal vóltak meg-terheltetve.

Gen. *Pishegrü*, az Anglus Országgló-szék engedelmével szállott-ki Angliába a' szározra, és ment Londonba az *Adelphi*-fogadóba: a' társai, *Aubry*, *Delarue*, és *Ramel* ellenben, leg előbb is egyenesen a' *Portlandi* Hertzeghez, tölle pedig az idegenek' állapotjára ügyelő és a' *Wickham*' igazgatása alatt lévő Cancelláriához vitették, és meg ott határozott-meg az után, hogy meg-engedődhetik-e' nékik az Angliában való maradás, vagy nem?

Portsmouthban Sept. 26-dikánn 11 Matrózok akasztattak-fel, mivel-hogy olyan Complótot csináltak vólt a' *Defiance* nevü Linea hajónn, hogy azt Brestbe az ellenség' kezére szolgáltassák.

Az Irlandiában a' *Killalai* expedízió' alkalmatosságával fogságra esett Frantzia Generál *Humbert*, minden hozzá tartozó tisztekkel együtt megérkezett már Angliába. Itt Dragonyosok által kísértetnek egy helyről a' másra. A' vendég-fogadókban, a' hól meg-állapodnak, mindenütt gazdagon költenek, melynek alkalmatosságával azt jegyzik-meg felölök, hogy mindenütt a' folyó esztendőben verettetett Anglus aranyokkal fizetnek.

Londonbann a' Gyalog Gárda Regimentből két katonák azzal kezdettenek vólt a' napokban időtöltélt csinálni magoknak, hogy lelkeket citáltak elő. A' módjok ez vólt: egyik közzüllök egy fauduba rejtette magát; a' másik az alatt hozzá látott a' gauklerséghez, a' melyre emez, mikor az idő el-jött, a' fa-uduból, természeti állapotjában elő állott. A' mesterséget mind eddig folytatták, míg végezetre egy alkalmatossággal egy bátor Káprál is meg-jelenvén a' néző-helyenn, minden engedellem-kérés nélkül torkon fogta a' lelket. 's-hogy

véle ugyan azon egy Regementnek tagja legyen, meg-irmerte, a' Regementhez vizsza citálta, &c. A' másik el-szaladott.

Irlándiáról így írják az ujabb Londoni levelek: —

Közönségesen ketsegettette magát azzal az ember, hogy a' Lord Cornwallistól az Irlándia' tsendességének helyre-állitódása végett elő-vétetett gyengébb eszközök, el fognák érni a' tzelt: hanem, fájdalom, nem úgy vagyon az állapot. A' támadás külömb-külobb tartományokban dühösködik. *Killala, Balina, Newport*, és sok más ezek körül fekvő helyek, a' Rébellisek' kezeikre jutottak. *Holt* és a' követői, minden napokonn hallatlan kegyetlenségeket követnek-el a' *Wickloui* Grófságban. Minden lakosokat meg-hivutt *Holt* egy-egy Manifestum által a' napokban, hogy, ha házaikat tulajdonjaikat, és életjeket meg akarják tartani, adják az ő zárlója alá magokat. Félelem és izonyosság borított el minden lakosokat. A' ki futhat, *Dublin* fele siet. *Gen. Lake*, hogy ezen inségeknek gátat tehessen, és a' vakmerő Rébelliseket a' magok barlangjaiból ki-uzhesse, 2000 fegyverekkel, a' *Wickloui* Grófság felé útnak indult. — A' *Rebellis Holt* azonközben, 600 Font Sterling jutalmat tett-fel a' *Gen. Craig* fejére, azért, hogy ez 300 Fontot ígért volt annak, a' ki *Holtot* kezhez szolgáltatná.

A' Londoni Udvari Ujjság Sept. 22-dikéna egy igen nevezetes tengeri viaskodásról emlékezik, a' mely az Admirál *St. Vincent* tudósítása szerént a' *Mediterraneum* tengerenn az *Algieri* partok mellett *Oran'* tájékán, egy Anglus és egy Liguriai hajó között történt. Az *Anglus* hajó egy 14 ágyus *Esvoir* nevü Schalup volt, és *Blandk* kapitány által vezéreltetett. Ez verekedett egy *Liguriai* 40 ágyus prédáló hajóval, a' melyen 120 emberek voltak, és a' mely hajdonában Hollándus Fregát lévén, az után vásároltatott-meg a' *Genúaiak* által, és most már mint prédáló-hajó, úgy hasznáitotta a' *moltaarura-*

tól, *Francesco-d'-Orso* nevű Kapitánynak vezérlése alatt. Ez kezdett viadalt az Anglus Schaluppal, azzal fenyegetvén, mihelyest melléje érkezett, az Anglus Kapitányt, hogy ha vitorláit mingyár le nem bottsáttatja, azonnal el-fűjjeszteti a' hajóját. Hanem három fertálynyi tsatázás után ő is más hangonn kezdte a' beszédet. Egy kiáltó-tső által így szollott az Anglus Kapitányhoz: *En Genuai ember vagyok, szűnnyetek-meg az úgyuzástól.* — Az Anglus Kapitány így felelt néki méltósággal vissza: *En egy Britannus hajót komendérozok: minden vitorláidat egyszeriben le-botsattatván, jöjj által hozám a' hajómra.* — A' Genuai hajó ellenben ekkor a' felelet helyett, ujjánton lövöldözni, és tsatázni kezdett: hanem minekutánna az Anglusoktól még kétfzeri egész lövést kapott volna, ujjánton elő-vette *Francesco-d'-Orso* a' kiáltó-tsőt, és így kezdett kiáltani: *En szánakozásra méltó-képpen öszsze rontattattam; szűnnyetek-meg a' lödözéstől: meg-teszek mindent, a' mit kívántok.* Már most valósággal meg is adta magát. A' hajójánn 7 ember esett-el, és 14 kapott sebet. Kapitány *Bland* ilyen szavakkal végzi az Admirál *St. Vincenthez* irt tudositását: — „A' mi kisked hajónknak ilyen nagy hajóval lévén viaskodása, ha embereim igen rend-kívül való vitezséggel nem viselték volna magokat, kétség kívül predájává váltunk volna ezen tengeri tolvajoknak, vagy nem tudom mitsodáknak.,,

Swétzia.

Sept. 21-dikénn olyan rendelést küldött a' Király *Carlsronához*, hogy ott egy hadi hajós sereg készittödjön-fel.

Dánia.

Borgia nevű tudós Cardinális *Rómában*, a' ki hajdonában minden ott meg-forduló és mulató *Dánusokhoz* különös josággal és emberiséggel viselte-

tett, és most már, a' Frantzia Revolutzió miatt igen nyomorúlt állapotra jutva, *Paduában* tartózkodik, a' Dánus Királytól, régi nemes szivűségének méltó még-jutalmaztatásául, 800 Tallérokól álló ez-tendönként való penziót nyert.

A' *Dániai Országló-szék Egyeztető Commissiókat* rendelt vólt ki az 1795-dik ez-tendőben, olly tzéllal, hogy ezek a' Királytartományaiban a' *Perek'* számának kitsinyítésénn dolgozzának. A' hafzna ezen *Comisfiók* foglalatoságának, ki-tetfzik a' múlt 1797-dik ez-tendő' végéig ő elejekbe került és a' Királynak bé-mutattatott minden *Perek'* laifromából. — 29,274 *Perek* közzül, a' melyek elejekbe jötenek, egyeztetés által 20,035-nek szakasztott vége; tsak a' többek adattattak az eddig fenn-állott külömb-külobmb útakonn, törvényes módokonn, &c, való el-igazittatásra külömb-külobmb táblákra &c.

Elegyes Levelk.

BCU Cluj / Central University Library Cluj

A' 25-dik *Kurirban* Egyiptomról elő-fordúlt meg-jegyzések mellé tetfszük mostan még e' következőket: — „

„Ez, egy *Aristokrátziával* egyeledett *Katona-Monárchia*. A' *Fő-Uralkodó* a' *Török Császár*; a' többi *Országló-fejek* a' *Beyk*; az ő uralkodássoknak ereje a' *Mamelukokonn* fundáloedik, a' kik mind katonák. Az *Ország* 80 tartományainak tulajdon-képpen való *Urai*, *Vezéri* nevezet alatt, a' *Beyk*, a' kik hatalmakat és méltóságokat, a' *Mamelukok* által tartották-fenn mind ez ideig. A' *Török Császár* is tart egy *Baschát* itt, a' ki által a' maga parantsolatait ki-adattatja. A' *Beyk* közzül a' 24 nevezetesebbek és hatalmasabbak, egy *Divánnak* nemét formálnak együtt, és ez írja tulajdon-képpen a' *Bascha* elibe a' rendeléseket. a' melyeket néki a' *Sultán'* nevében ki kell hirdetni. — A' *Beykhez*; az ő katonáik t. i. a' *Mamelukok* igen nagy hűség-gel viseltetnek, a' melynek az oka az, hogy az ő

fundamentomos rend-tartásuk szerint, a' *Beyk* a' *Mamelukokból* lesznek.

„A' *Mamelukok* nem *Egyiptomi* eredetű emberek, hanem *Georgiából*, *Cirkafsiából*, 's-több más *Török tartományokból* való volt-rabszolgák, a' kik *Muhamedánusokká* lévén, mind köz-katonák a' *Mamelukok* közzé állottanak, és sokann közzülök gráditsonként annyira fel-mentek, hogy *Beyk* lettek. A' *Beyk*' fiai, nem következhetnek ezen méltóságban az apjuk' helyébe: melyre nézve némelyek közzülök úgy tesznek, hogy azon gyermekek közzül, a' melyeket a' *Kereskedők*, 's-rágadozók, *Georgiából*, *Cirkafsiából*, 's-több más *Török tartományokból* el-adni *Konstántzinápolyba* hordanak, ilyeneket vásárolnak a' közönséges piatzonn magoknak, őket a' *Muhamed* vallására meg-tanítatják, fel-nevelik, és a' magok örökösseikké teszik. A' *Beyk*-nek tulajdon gyermekeik, leg közönségesebben a' katonák közzé adattatnak, 's-élelmekre a' *Diván* rendel nékiek költséget. — Ily módon látni való, hogy mind a' *Mamelukok*, mind *Beyk*, többire keresztény eredetűek, a' kik vagy magok, vagy még szüleik oda jutván, az *Arabs* és *Török* nyelvet, 's-a' *Koránt*, meg-tanulni kényszerítették. *Bey* ennyit teszen, mint *Ur*.

„A' lovaglásban, vagdalkozásban, dárda-hajtásban, lövöldözésben, katonai forgásokban, és a' meglepőzéseknek 's-szomjuságnak szenvedésében, gyermekségetől fogva gyakoroltatnak a' *Mamelukok*; erre nézve egészséges és bátor emberek. Hogy jó katonák lehetnének, csak olyan emberekre lett volna eleitől fogva szükségek, a' kik az *Europaiak*' *Tactikájára* tanítsák őket. Az ágyuzáshoz telyességgel nem értenek. — A' *Mamelukok*' száma csak 6000-től fogva 8 ezerre megyen.

„Midőn 1517-ben *Selim* *Török Császár* meghódította *Egyiptomot*, hogy magát egy ilyen nevezetes országnak birtokában meg-erősíthesse, a' *Mamelukok*' hajlandóságát igyekezte meg-nyerni; melyre nézve rend-tartásaikban kevés változást

tett, és nagy privilégiumokat adott nékik: melyekhez képest ők a' Császári Baschát is, ha őket magára haragítja, hivatalából fel-függeszthetik, és az után a' Porta' elibe járulhatnak ellene panaszra. Ezen első Alku szerént, minden *Beyk* adót fizetnek a' Portának; a' mely az ő előik' idejében valami 600,000 Tallérokából állott: hanem az utóiktól feljebb vitetett. Egyéb aránt fel-tételek nélkül való uralkodás engedtetett nékik az Egyiptomi népenn, melyet a' *Beyk* egész a' vízfza-élésig háfználtnak is. A' Bascha tsak, addig szokta ott maradását remélni, míg a' *Beyk*' tzeljaik szerént viseli magát, &c.

Hogy a' Török Követ Párisban arestaltátódott volna, mint némelyek erősitették, nem igaznak írják az ujjabb Párisi levelek.

Az a' néhány hadi hajókból és transpórtokból álló második Frantzia hajós csoport, mely nem régen evezett volt ki a' tengerre, egy nagy szélvész-től meg-támadtatván, két részre választódott. Az a' része, a' mely eleséggel volt terhelve, a' *Hieres*' szigetekhez vette-bé magát: a' hadi hajókról ellenben és a' katonaságot-vivőkről, még nem tudatik merre vették útjokat: hanem remélik a' Frantzia levelek, hogy arra felé folytatják útjokat, a' merre rendeltetve vagynak:

A' Revoluzió kezdetétől, az 1789-dik esztendőnek 14-dik Juliussától - fogva Frantzia országból ki-vándorlott személyeknek számát, így adta közlébről elő egy ahoz-értő Könyv-mives: Az egész summa 124 ezer ember. Ezek között vagynak: 9000 nemes aszfzonyok, 16,922 nemes férjfiak, 28,000 Papok, 404 Parlamentalis személyek (régi Parlamentom' tagjai), 8,492 nemes katonák, 9,033 birtokosok, 2,867 Törvény-tudók, 230 Bánkósok, 7,800 Kereskedők, 327 Notáriusok, 528 Orvos-Doktorok, 450 Seb-gyógyító Orvosok, 3,268 mezei-gazdák, 2,000 tengeri-nemesek, 22,729 ritka-mivű-mesterek, 2,800 inasok, 3,000 meller-emberök' felesé

geik, 3083 férfi = és leány = gyermekek, 4,428 Szerzetesek.

Egy magános tüz, a' ki a' *Bonaparte*' expedíziójához tartozik, és a' tengeri ütközetnek a' part-ról néző bizonyosága, így írt onnét Aug. 4-dikén: — „

„Aug. 1-sőjén dél-után 5 ora-tájban hallottuk meg az agyuk' bögését; minden a' ki itt volt a' *Rosettei* magoss helyek felé kezdett futni, a' mely az *Abouquir*' öblétől, a' hól az ütközet volt, 4 mért földre esik. Az Anglus hajók közzül néhányat lehetett, a' többeket pedig, nem lehetett látni. Kil. ntz óra-tályban egy meg-gyúlt hajónak lángja szemléltetett; az ágyuzás még jobban nevedett; ekkor a' meg-gyúlt hajó fel-vettetődvén, oly roppanás hallatott *Rosettában*, mint *Párisban*, mikor a' *Grenellei* puskapor magazinumnak fel-lobbanása történt. A' roppanást, mind a' szározónn mind a' vizenn 10 minutumyi szomorú méjj halgatás követte; a' tüzelés ismét el-kezdődött, és hajnali 3-mig tartott; ekkor el-szűnt, és dél után 5-tig tsendesség volt, a' midőn ujra hasonló heveséggel el-kezdődött; a' hajók úgy ölfzfe elegyedtek volt, hogy a' Frantziák' és Anglusok' hajóit nem lehetett egymástól ismérni. Közelebb telyességgel nem mehettünk az *Arabsok* miatt az öbölhöz; 24 óráig voltunk nyughatatlan bizontalanságban az ütközet végződéséről, míg végre meg-értettük: hogy Adm. *Brucys* mingyár az ütközet' elején, a' fején és oldalán két terhes sebet kapott, de azért a' rendeléseknek ki-adásától meg nem szűnt, mind addig, míg tsak hamar egy bombi által úgy meg-tsapatatott, hogy egészszén kettőbe szakadott, öre.

Erdélyből: — „Fogarás Földi Fő-Kapitány és Udvari Tanácsos Mélt. *Donát* *József* Ur, meg-halálozott.

Hirdetés.

A' Gróf *Blankenstein* nevét viselő, Cs. K. 6-ik Huszár Regimentnek Előjárói, kivannyák általunk tudtokra adni azoknak, a' kiknek illik, hogy azon Nemes Regimentnél szolgált, de 1793-ik elztendőben, Augustusnak 23-ik napján meghalálozott Kapitány *Litafsy Gábor* Úr, törvényessen tett Testamentomában, maga testvér hugját, és egy *Litafsy* nevű Cs. K. Fő Strázsamester' leányát tette hátramaradott jószágainak successorivá.

Mindhogy pedig ezek, a' Nemes Regiment' Előjárói által több ízben tett tudositás után is magokat a' successióra nézve még ekkorig sem jelentették: ahozképest tudtokra adatik vagy ezen Testamentomban nevezett Successoroknak, vagy hogyha már ezek nem élnének, az ezen Testamentomhoz jutt tartható leg közlebb való atyafiaknak, hogy 1 elztendő, 6 hetek, és 3 napok el forgása alatt, a' nevezett Nemes Regiment Előjáróinál magokat vagy személyek szerént, vagy plenipotentiaált Agenseik által jelenteni, 's legitimálni el nemulassák. Külömben a' fent meghatározott időnek el múlása után, a' törvénynek ereje szerént fog a' Testatornak meg maradott józágaival bánnattatni

*Kaadenben, a' Regiment
Stab Kvartélyából Oc-
tobernek 3-dikán, 1798-
ban.*

a' Gr. *Blankenstein* Hu-
szár Regiment Előjá-
rói, *Weiss* Fő Hadnagy
és Auditor.

* * *

Jobbitás: — A' közelébbi Kurir' 489-dik lapján hirtelenségből esett hibákat így kell megjobbitani: — A' 8-dik sőrban, *luculens* helyett *luculentum* — a' 14-dik sőrban *verne* helyett *vere* — a' 33-dikban *ruptum* helyett *ereptum*, kell olvasni.

P. D.